

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของรายการคงค้างต่อกำไรในอนาคตสามารถจำแนกแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกำไร

ส่วนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรายการคงค้าง

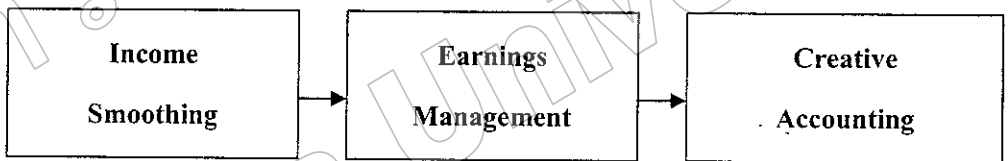
ส่วนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกำไรในอนาคต

ส่วนที่ 4 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกำไร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตกแต่งตัวเลขทางการเงิน (Creation Accounting)

จุดเริ่มต้นของการตกแต่งตัวเลขทางการเงิน คือ การเกลี้ยกำไร (Income Smoothing) โดย Gordon (1964) ได้ตั้งสมมติฐานการเกลี้ยกำไร ดังนี้

1. ผู้บริหารกิจการย่อมเลือกวิธีปฏิบัติทางการเงินที่จะช่วยสร้างอรรถประโยชน์ หรือความมั่งคั่งสูงสุดให้กับตนเอง
2. อรรถประโยชน์ของผู้บริหารกิจการจะเพิ่มขึ้นตามระดับความมีเสถียรภาพในหน้าที่การงาน รายได้ผู้บริหาร และขนาดของกิจการ
3. การบรรลุเป้าหมายตามสมมติฐานที่ 2 นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นที่มีต่อผลการดำเนินงานของกิจการ ดังนั้น ถ้าผู้ถือหุ้นมีความมั่งคั่งจะส่งผลให้ผู้บริหารมีเสถียรภาพมากขึ้นตามไปด้วย
4. ความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นต่อผลการดำเนินงานของกิจการจะเพิ่มมากขึ้นตามอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยในกำไรของกิจการ (อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) และความมีเสถียรภาพในกำไรของกิจการ (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543)

การเปลี่ยนค่าใด คือ การเปลี่ยนความผันผวนของค่าใดที่เกิดจากความตั้งใจของผู้บริหาร เพื่อนำไปสู่ระดับค่าใดที่เป็นปกติสำหรับกิจการในขณะนั้น Beidelman (1973)

Barnea et al., 1976; Dascher and Malcolm, 1970; Ronen and Sadan, 1975 จำแนกการเปลี่ยนค่าใดออกเป็น การปรับค่าใดโดยพิจารณาให้ค่าใดเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลา (Intertemporal Smoothing) และการปรับค่าใดโดยการเปลี่ยนแปลงการจัดประเภทรายการ (Classificatory Smoothing)

จากการเปลี่ยนค่าใดสู่การบริหารค่าใดวรรณกรรมทางการบัญชีในระยะหลังได้พัฒนาแนวคิดที่เรียกว่า การบริหารค่าใด โดยแนวคิดดังกล่าว ประกอบด้วย พฤติกรรมการเปลี่ยนค่าใด พฤติกรรมการล้าบาง และพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงทางการบัญชี

จากการบริหารค่าใดสู่การตกแต่งตัวเลขทางการบัญชี แนวคิดของการบริหารค่าใดถือเป็นส่วนหนึ่งของการตกแต่งตัวเลขทางการบัญชี

Kamal (1993) จำแนกความหมายของการตกแต่งตัวเลขทางการบัญชีออกเป็นสองลักษณะ ดังนี้

1. กระบวนการตกแต่งตัวเลขทางการบัญชีโดยอาศัยข้อบกพร่อง หรือช่องว่างของข้อกำหนดทางการบัญชี หรือการเลือกนโยบายการบันทึกบัญชี หรือการรายงานตัวเลขทางการบัญชีที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง

2. กระบวนการจัดรูปแบบรายการค้า หรือข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร โดยสามารถจำแนกรูปแบบการตกแต่งตัวเลขทางการบัญชีได้ดังนี้

2.1 การจัดจำแนกรายการ และการนำเสนอการเงิน (Classification and Presentation of Accounts)

2.2 การเปลี่ยนค่าใด

2.3 การสร้างภาพลักษณ์ (Window Dressing) และการตั้งสำรองลับ (Secret Reserves)

2.4 การทำรายการนอกงบดุล (Off-Balance Sheet Financing)

2.5 การเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี

(ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์, หน้า 32) จำแนกรูปแบบการบัญชีสร้างสรรค์ ดังนี้

1. การนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้องตามควร (True and Fair Presentation)

2. การทำบัญชีแบบ (Aggressive Accounting) หรือ (Conservative Accounting)

3. การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีเรื่องใดเรื่องหนึ่งก่อนที่หน่วยงานกำกับดูแล เช่น สมาคมนักบัญชี ฯ จะกำหนดให้ใช้ (Early Adoption of Accounting Standards)

4. การบริหารกำไร และการตัดค่าใช้จ่ายแบบล้างบาง (Take A Big Bath)
5. การทำรายการนอกงบดุล
6. การสร้างภาพลักษณ์ และการตั้งสำรองลับ
7. การให้ข้อมูลที่ผิดพลาดหรือข้อมูลที่ไม่เป็นจริง การพยายามส่งสัญญาณและแรงผลักดันทางการเงิน (Misinformation, Signalling and Financial Motives)
8. การสร้างรายการปลอมและการตกแต่งรายการทางการเงิน (Fraudulent Financial Reporting)

แนวคิด ทฤษฎี สมมติฐานการบริหารกำไร

ทฤษฎีการบริหารกำไร

1. **Agency Theory** ทฤษฎีตัวแทนถูกพัฒนาขึ้นโดย Alchain and Demsetz (1972) และขยายขอบเขตของทฤษฎีโดย Jensen and Meckling (1976) ทฤษฎีตัวแทนมองว่ามนุษย์ทุกคนย่อมมีแรงผลักดันที่จะทำให้ทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น การที่ผู้บริหารจะสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับกิจการก็ต่อเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสิ่งนั้นสามารถเอื้อประโยชน์สูงสุดให้กับตนเองด้วย ทฤษฎีตัวแทนมีสมมติฐานที่อยู่เบื้องหลัง คือ ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ระหว่างผู้บริหารและเจ้าของกิจการ เนื่องจาก ผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดให้กับตนเองมากกว่ากิจการ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เจ้าของกิจการจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการประเมินประสิทธิภาพของผู้บริหาร เพื่อเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นและเป็นการรายงานข้อมูลให้เจ้าของกิจการรับทราบ แต่เนื่องจากนโยบายการบัญชีในการวัดผลการดำเนินงานมักจะอยู่ภายใต้อำนาจการตัดสินใจของผู้บริหาร ดังนั้น ตามแนวคิดทฤษฎีตัวแทนฝ่ายจัดการมีแนวโน้มที่จะเลือกนโยบายการบัญชีที่ส่งผลดีต่อความสามารถ ชื่อเสียง และผลตอบแทนของตนเองมาใช้

2. **The Positive Accounting Theory (PAT)** ทฤษฎีการบัญชีผลประโยชน์ (The Positive Accounting Theory: PAT) เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 19 และถูกพัฒนาโดย Watts and Zimmerman (1986) ซึ่งได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของทฤษฎีทางบัญชีว่าเป็นการอธิบายและการคาดการณ์วิธีปฏิบัติทางบัญชี

การอธิบาย คือ การให้เหตุผลสำหรับวิธีปฏิบัติทางบัญชี เช่น ทฤษฎีทางบัญชีควรที่จะอธิบายได้ว่า ทำไมบริษัทจึงเลือกใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือแบบเข้าหลังออกก่อน (LIFO) มากกว่าวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือแบบเข้าก่อนออกก่อน (FIFO)

การคาดการณ์วิธีปฏิบัติทางบัญชี คือ ทฤษฎีที่ทำนายปรากฏการณ์ทางบัญชีที่คาดการณ์ไม่ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นปรากฏการณ์ในอนาคต เช่น ทฤษฎีบัญชีสามารถกำหนดสมมติฐานเพื่อหาเหตุผลเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือ โดยการเปรียบเทียบวิธีการตีราคา

สินค้าคงเหลือแบบเข้าหลังออกก่อนกับวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือแบบเข้าก่อนออกก่อน ดังนั้น การคาดการณ์สามารถทดสอบได้โดยใช้ข้อมูลในอดีตเพื่อหาเหตุผลเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือทั้งสองวิธี

ตามแนวคิดของทฤษฎีการบัญชีผลประโยชน์ได้จำแนกสมมติฐานดังนี้

2.1 สมมติฐานเรื่องผลประโยชน์ฝ่ายรัฐ (Political Cost Hypothesis) ธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับสมมติฐานเรื่องผลประโยชน์ฝ่ายรัฐมักจะเป็นธุรกิจที่ภาครัฐเข้ามาควบคุม เช่น การควบคุมการกำหนดราคาขาย การให้สัมปทาน ฯลฯ กิจกรรมที่เผชิญกับผลประโยชน์ฝ่ายรัฐมักจะเลือกวิธีปฏิบัติทางการบัญชีเพื่อลดผลประโยชน์ประกอบกิจการในปัจจุบันให้ต่ำลง และเพื่อแสดงให้รัฐเชื่อว่าผลประโยชน์ประกอบกิจการของกิจการกำลังได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ หรือต้องการที่จะขอรับการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนป้องกันการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-dumping)

2.2 สมมติฐานเรื่องการวางแผนเพื่อรับผลตอบแทน (The Bonus Plan Hypothesis) การที่ผู้บริหารจะได้รับผลตอบแทนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการบริหารงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงรับเอานโยบายการบัญชีที่หละหลวมมาใช้ เพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้กับตนเอง นอกจากนี้ พฤติกรรมการล้างบางสามารถช่วยผู้บริหารให้ได้รับผลตอบแทนตามที่มุ่งหวังได้ซึ่งทำได้โดยการลดผลประโยชน์ประกอบกิจการลงเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผลประโยชน์ประกอบกิจการต่ำกว่าเกณฑ์การให้ผลตอบแทนที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผลประโยชน์ประกอบกิจการในปีถัดไปสูงขึ้น และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.3 สมมติฐานเรื่องข้อผูกมัดตามภาระหนี้สิน (Debt Covenant Hypothesis) ตามสมมติฐานนี้มองว่า ผู้บริหารมีแรงจูงใจที่จะรับเอาแนวปฏิบัติทางบัญชีที่ช่วยลดโอกาสในการฝ่าฝืนเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้มาใช้ (Watts & Zimmenan, 1986) กล่าวคือ กิจกรรมที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงย่อมมีแนวโน้มที่จะรับเอาวิธีปฏิบัติทางการบัญชีในการช่วยเพิ่มผลกำไรและฐานะทางการเงินในปัจจุบันมาใช้ โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อตัวเลขผลประโยชน์ประกอบกิจการในอนาคต นอกจากนี้ ข้อผูกมัดตามสัญญาเงินกู้ยังเป็นอุปสรรคต่อการนำหลักการบัญชีที่ขัดสาระสำคัญของรายการมากกว่ารูปแบบมาใช้ เช่น กิจกรรมที่มีความจำเป็นที่จะต้องหาแหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรรายการใหม่ ๆ หากแต่อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ กิจกรรมก็อาจจำเป็นต้องทำรายการจัดหาเงินนอกสมดุล เช่น การทำสัญญาเช่าระยะยาว เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกำไร

1. แรงจูงใจในการให้ข้อมูลที่ผิดพลาด การส่งสัญญาณและแรงผลักดันทางการเงิน

การให้ข้อมูลที่ผิดพลาด (Misinformation) คือ การรายงานข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้องแต่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วน Peasnell and Yaansah (1998) มองว่าการตกแต่งตัวเลขทางการเงินบัญชีไม่ใช่เรื่องของการให้ข้อมูลที่ผิดพลาดเท่านั้น แต่ยังเป็นหนทางในการส่งสัญญาณ (ข้อมูลบางประเภท) ไปสู่ตลาดทุน กล่าวคือ กิจการจะเปิดเผยรายงาน หรือข้อมูลที่เป็นจุดเด่นก็ต่อเมื่อรายงานดังกล่าวสร้างความได้เปรียบให้กับกิจการ ดังนั้น การที่กิจการทำการปกปิดข้อมูลบางอย่างก็เพื่อต้องการให้งบการเงินสร้างความพึงพอใจต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน

2. การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารกำไรเกิดขึ้นจากการบริหารงานที่

ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากความไม่ใส่ใจในการสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การมองข้ามระบบสารสนเทศทางการเงินบัญชี และการลดลงของอัตราส่วนทางการเงินจนกลายเป็นภัยอันตรายให้กับกิจการ ดังนั้น กิจการที่ต้องเผชิญกับภาวะการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพจึงมีแรงจูงใจที่จะทำการบริหารกำไร เพื่อเพิ่มอัตราส่วนทางการเงินให้สูงขึ้น Argenti (1976)

3. การลดความไม่แน่นอนและความเสี่ยง การบริหารกำไรเป็นผลมาจากความผันผวน

ของอัตราดอกเบี้ย ภาวะเงินเฟ้อ และอัตราแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก การที่กิจการต้องเผชิญกับความผันผวนและความไม่แน่นอนของภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน อาจส่งผลให้เกิดแรงจูงใจที่จะสรรหาเครื่องมือต่าง ๆ มาใช้เพื่อลดความไม่แน่นอน และความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น Good Fellow (1988)

4. จุดอ่อนของแนวคิดทางบัญชีในปัจจุบันโดยเฉพาะภายใต้ภาวะเงินเฟ้อ ประเทศ

สหรัฐอเมริกาให้ความสนใจกับการจัดหาเงินนอกงบดุลกันอย่างแพร่หลาย เนื่องจาก ยังไม่มีแนวคิดทางการเงินที่ออกมารองรับความซับซ้อนของการจัดหาเงินนอกงบดุล ประกอบกับไม่มีการหยิบยก เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินนอกงบดุลขึ้นมาอภิปรายเท่าที่ควร ดังนั้น กิจการหลายแห่งจึงนำการจัดหาเงินนอกงบดุลมาใช้ เพื่ออาศัยความได้เปรียบจากความไม่ลงตัวของแนวคิดทางการเงินบัญชี Dieter and Watt (1980)

5. แรงกดดันจากผู้ลงทุนสถาบันรายใหญ่ ตลาดทุนมีความคาดหวังที่จะเห็นการเติบโต

อย่างสม่ำเสมอในกำไรสะสมของกิจการ ดังนั้นการที่กิจการต้องการกระจายหุ้นออกไปในวงกว้างเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ลงทุนรายใหม่ให้ร่วมทุนนั้น อาจจะนำมาสู่การตกแต่งตัวเลขทางการเงินบัญชีได้โดยปริยาย

ส่วนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรายการคงค้าง

งบการเงินต้องจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มาตรฐานการบัญชี เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินบัญชีเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นธรรมสำหรับทุกฝ่าย แม้บทการบัญชีได้กำหนดข้อสมมติทางการเงินบัญชีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์สำคัญของการกำหนดมาตรฐานการบัญชี และสามารถเชื่อมโยงไปสู่หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินได้ มาตรฐานการบัญชีได้กำหนดข้อสมมติทางการเงินบัญชีไว้สองข้อ คือ เกณฑ์คงค้าง และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การบันทึกบัญชีตามวิชาการบัญชีได้จำแนกวิธีการบันทึกบัญชีออกเป็น เกณฑ์เงินสด (Cash Basis) และเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) ซึ่งเกณฑ์เงินสด คือ เกณฑ์การบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายเมื่อกิจการได้รับและจ่ายเงินไปจริง โดยไม่คำนึงถึงช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องของเงินที่ได้รับมา และจ่ายไป ส่วนเกณฑ์คงค้าง คือ เกณฑ์การบันทึกรายได้และค่าใช้จ่าย โดยต้องคำนึงถึงช่วงเวลาในการรับและจ่ายเงินไปจริง เพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานของแต่ละงวดเวลาอย่างเหมาะสม ดังนั้น การบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างจึงต้องปรับปรุงรายการเพื่อให้ผลการดำเนินงานใกล้เคียงกับความเป็นจริง และถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

รายการคงค้างถือเป็นตัวแปรสำคัญที่ในการบริหารกำไร Ayres (1994) กล่าวว่า การบริหารกำไรสามารถกระทำได้โดยการปรับเปลี่ยนประมาณการทางบัญชี เช่น การเปลี่ยนแปลงอายุการใช้งานของสินทรัพย์ จำนวนเงินที่คาดว่าจะเก็บได้จากลูกหนี้ และจำนวนเงินที่ตั้งขึ้นเป็นรายการค้างรับ หรือรายการคงค้างจ่าย หรือรายการจ่ายล่วงหน้า ณ วันสิ้นงวดบัญชี ฯลฯ เพื่อเกลี้ยกำไรให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร และเป็นการยากที่ผู้ใช้งบการเงินจะสามารถจับผิดได้

รายการคงค้างที่ใช้สำหรับการศึกษาการบริหารกำไรสามารถจำแนกได้เป็นสองประเภท คือ รายการคงค้างที่จำแนกตามระยะเวลา (รายการคงค้างระยะสั้นและรายการคงค้างระยะยาว) และรายการคงค้างที่จำแนกตามการควบคุม (รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร และรายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจ)

Teoh et al. (1998) จำแนกรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารเป็นสี่แบบ คือ รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้น รายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจระยะสั้น รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะยาวและรายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจระยะยาว เพื่อต้องการที่จะทดสอบว่ารายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารแบบใดที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงกำไรสุทธิ และผลตอบแทนของหุ้นมากที่สุด ผลการวิจัยพบว่า รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะยาวไม่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานที่ลดลงภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนผ่านไปแล้วได้ ดังนั้น งานวิจัยส่วนมากจึงนำเอารายการคงค้างโดย

ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นมาใช้สำหรับการทดสอบเกี่ยวกับการบริหารกำไร ซึ่งตัวแบบที่ใช้สำหรับการคำนวณรายการคงค้างมี ดังนี้

ตัวแบบในการคำนวณรายการคงค้างรวม (Total Accruals)

Dechow et al. (1995) และ Jones (1991) คำนวณรายการคงค้างรวมจากการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนที่ไม่ใช่เงินสดลบด้วยการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียน และค่าเสื่อมราคาตามตัวแบบต่อไปนี้

$$TA_{it} = (\Delta CA_{it-(t-1)} - \Delta Cash_{it-(t-1)}) - (\Delta CL_{it-(t-1)} - \Delta STD_{it-(t-1)}) - DEP_{it}$$

โดยที่	TA_{it}	= รายการคงค้างรวมในกิจการที่ i ณ เวลาที่ t
	$\Delta CA_{it-(t-1)}$	= การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนในกิจการที่ i ณ เวลา t-(t-1)
	$\Delta Cash_{it-(t-1)}$	= การเปลี่ยนแปลงเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในกิจการที่ i ณ เวลา t-(t-1)
	$\Delta CL_{it-(t-1)}$	= การเปลี่ยนแปลงหนี้สินหมุนเวียนในกิจการที่ i ณ เวลาที่ t-(t-1)
	ΔSTD_{it}	= การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินระยะยาวที่จะครบกำหนดในหนึ่งปี กิจการที่ i ณ เวลาที่ t-(t-1)
	DEP_{it}	= ค่าเสื่อมราคาในกิจการที่ i ณ เวลาที่ t

ตัวแบบในการคำนวณรายการคงค้างระยะสั้น (Current Accruals)

Rangan (1998) คำนวณรายการคงค้างระยะสั้น จากการลบการเปลี่ยนแปลงหนี้สินหมุนเวียนออกจาก การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียน ดังตัวแบบต่อไปนี้

$$ACC_{it} = (\Delta CA_{it-(t-1)} - \Delta Cash_{it-(t-1)}) - (\Delta CL_{it-(t-1)} - \Delta STD_{it-(t-1)})$$

โดยที่	ACC_{it}	= รายการคงค้างระยะสั้นในกิจการที่ i ณ เวลาที่ t
	$\Delta CA_{it-(t-1)}$	= การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนในกิจการที่ i ณ เวลาที่ t-(t-1)

- $\Delta \text{Cash}_{it-(t-1)}$ = การเปลี่ยนแปลงเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในกิจการที่ i ณ เวลาที่ $t-(t-1)$
- $\Delta \text{CL}_{it-(t-1)}$ = การเปลี่ยนแปลงหนี้สินหมุนเวียนในกิจการที่ i ณ เวลาที่ $t-(t-1)$
- ΔSTD_{it} = การเปลี่ยนแปลงหนี้สินระยะยาวที่จะครบกำหนดในปีปัจจุบัน ณ เวลาที่ $t-(t-1)$

ตัวแบบในการคำนวณรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

Modified Jones Model ใช้การเปลี่ยนแปลงของรายได้ และที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ ก่อนหักค่าเสื่อมราคาจาก Jones Model ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สำหรับการคำนวณ ค่าคาดหว้ง หรือรายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจรวมตามตัวแบบต่อไปนี้

$$\frac{\text{TA}_{it}}{\text{A}_{it-1}} = \alpha_0 \left(\frac{1}{\text{A}_{it-1}} \right) + \beta_1 \left(\frac{\Delta \text{SALE}_{it-(t-1)}}{\text{A}_{it-1}} \right) + \beta_2 \left(\frac{\text{PPE}_{it}}{\text{A}_{it-1}} \right) + \varepsilon_{it}$$

- โดยที่ TA_{it} = รายการคงค้างรวมในกิจการที่ i ณ เวลาที่ t
- ΔSALE_{it} = การเปลี่ยนแปลงยอดขายในกิจการที่ i ณ เวลาที่ $t-(t-1)$
- PPE_{it} = ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ในกิจการที่ i ณ เวลาที่ t
- A_{it-1} = สินทรัพย์รวมในกิจการที่ i ณ เวลาที่ $t-1$
- ε_{it} = ค่าความคลาดเคลื่อนในกิจการที่ i ณ เวลาที่ $t-1$

รายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจสามารถคำนวณได้จากการนำการเปลี่ยนแปลงของ ลูกหนี้หักออกจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ดังต่อไปนี้

$$\text{E(DTA)}_{ip} = \hat{\alpha}_i \left(\frac{1}{\text{A}_{ip-1}} \right) + \hat{\beta}_{1i} \left(\frac{\Delta \text{SALE}_{ip-(p-1)} - \Delta \text{REC}_{ip-(p-1)}}{\text{A}_{ip-1}} \right) + \hat{\beta}_{2i} \left(\frac{\text{PPE}_{ip}}{\text{A}_{ip-1}} \right)$$

- โดยที่ E(DTA)_{ip} = ค่าคาดหว้ง หรือรายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจรวม ในกิจการที่ i ณ เวลาที่ p
- ΔREC_{ip} = การเปลี่ยนแปลงลูกหนี้การค้าในกิจการที่ i ณ เวลาที่ $p-(p-1)$

การนำการเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้หักออกจากการเปลี่ยนแปลงของยอดขาย เนื่องจากการบริหารกำไรจะปรับเพิ่มกำไรผ่านทางยอดขายเชื่อและลูกหนี้การค้า ซึ่งสามารถคำนวณรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารรวมได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$DTA_{ip} = \frac{TA_{ip}}{A_{ip}-1} - E(DTA)_{ip}$$

โดยที่ DTA_{ip} = รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารรวมในกิจการที่ i ณ เวลาที่ p

ส่วนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกำไรในอนาคต

กำไรในอนาคตเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุนและผู้บริหารกิจการ โดยด้านผู้ลงทุนจะพยากรณ์กำไรในอนาคตของกิจการที่จะลงทุน เพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนกับกิจการที่ขาดความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ส่วนทางด้านกิจการจะพยากรณ์กำไรในอนาคตของกิจการก่อนการตัดสินใจลงทุนในโครงการต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงในการขาดทุนจากโครงการที่จะลงทุนในอนาคต นอกจากนี้ กำไรในอนาคตยังเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงผลกระทบที่เกิดจากการบริหารกำไร เนื่องจาก วัตถุประสงค์หลักของการบริหารกำไร คือ การเพิ่มกำไรในงวดปัจจุบันให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กิจการกำหนดไว้ กล่าวคือ การเพิ่มกำไรดังกล่าวสามารถทำได้โดยการนำกำไรในอนาคตมาปรับเพิ่มกำไรในงวดปัจจุบันให้สูงขึ้น ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารกำไรจะสะท้อนให้เห็นจากการลดลงของกำไรในอนาคต ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารกำไรเพิ่มขึ้นในงวดปัจจุบัน

ตัวแบบในการพยากรณ์สามารถจำแนกได้เป็นสองกลุ่ม คือ ตัวแบบในการพยากรณ์กำไรในอนาคตโดยใช้ข้อมูลกำไรในอดีต (Extrapolative Model และ Index Model โดย Extrapolative Model) คือ กลุ่มตัวแบบที่ใช้อนุกรมเวลาของกำไรในอดีตมาพยากรณ์กำไรในอนาคต ซึ่งระบุให้ $E(Y_{t+1})$ เป็นฟังก์ชันของกำไรในอดีตตามสมการดังต่อไปนี้

$$E(Y_{t+1}) = f(Y_t, Y_{t-1}, \dots, Y_1)$$

ส่วนตัวแบบในการพยากรณ์กำไรในอนาคตโดยไม่ใช้ข้อมูลกำไรในอดีต (Index Model) คือ กลุ่มตัวแบบที่ไม่ใช้ข้อมูลกำไรในอดีต แต่ใช้ตัวแปรอิสระ หรือดัชนีในการพยากรณ์กำไรในอนาคต โดยการพยากรณ์กำไรในอนาคตตามตัวแบบดังกล่าวสามารถอธิบายได้ตามสมการต่อไปนี้

$$E(Y_{t+1}) = f(Z_{1t}, Z_{2t}, \dots, Z_{nt}) \text{ ค่า } Z \text{ คือ ตัวแปรอิสระ}$$

ตามตัวแบบนี้ กำไรทางบัญชีจะถูกแสดงภายใต้ตัวแบบทางการตลาด (Market Model) โดยแสดงกำไรทางบัญชีเป็นฟังก์ชันของดัชนีกำไรของตลาด และสามารถอธิบายได้ตามสมการดังนี้

$$E(Y_{t+1}) = a + bME_{t+1}$$
 เมื่อ a และ b คือ ค่าพารามิเตอร์ในสมการถดถอยที่ได้จากกำไรในอดีตและดัชนีตลาด (Market Index) โดยดัชนีตลาดสามารถคำนวณได้จากการถ่วงเฉลี่ยกำไรของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการทดสอบ

งานวิจัยในอดีต พบว่า ตัวแบบในการพยากรณ์กำไรในอนาคตส่วนใหญ่ใช้อนุกรมเวลาของกำไรในอดีตเป็นตัวพยากรณ์กำไรในอนาคต ซึ่งสามารถจำแนกข้อมูลที่ใช้ในการพยากรณ์ออกเป็นสามมิติ ดังนี้

1. แบ่งตามเวลา โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส (By Time, Using Quarterly Data)

ตัวแบบในการพยากรณ์กำไรในอนาคตโดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส สามารถนำมาใช้พยากรณ์กำไรในอนาคตทั้งรายปีและรายไตรมาสได้ (โดยส่วนมากจะใช้สำหรับการพยากรณ์กำไรในอนาคตรายไตรมาส) ซึ่งมีสามตัวแบบสำคัญที่ใช้สำหรับการพยากรณ์กำไรในอนาคตรายไตรมาส ดังนี้

1.1 Watt (1975) and Griffin (1977)

$$E(Q_t) = Q_{t-4} + (Q_{t-1} - Q_{t-5}) - be_{t-1} - ce_{t-4} + bce_{t-5}$$

1.2 Foster (1977)

$$E(Q_t) = Q_{t-4} + a(Q_{t-1} - Q_{t-5}) + d$$

1.3 Brown and Rozeff (1979)

$$E(Q_t) = Q_{t-4} + a(Q_{t-1} - Q_{t-5}) - ce_{t-4}$$

2. แบ่งตามส่วนงาน โดยใช้ข้อมูลตามส่วนงาน (By Segment, Using Segment-based Data)

ตัวแบบในการพยากรณ์กำไรในอนาคตโดยใช้ข้อมูลตามส่วนงาน ถูกสร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการรวมข้อมูลทางการเงินทั้งหมดของกิจการโดยไม่ได้นำแยกตามส่วนงานกับความแตกต่างของโครงสร้างทางการเงิน ความเสี่ยง และตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันของแต่ละส่วนงาน

3. แบ่งตามส่วนประกอบ โดยใช้ส่วนประกอบในงบกำไรขาดทุนหรืองบดุล (By Components, Using Income or Balance Sheet Components)

ตัวแบบในการพยากรณ์กำไรในอนาคตโดยใช้ข้อมูลส่วนประกอบในงบกำไรขาดทุน หรืองบดุลที่มีมาจากสองหลักการ คือ หลักการแรกสร้างรูปแบบการพยากรณ์กำไรในอนาคตตามข้อมูลของยอดขาย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าเสื่อมราคา ฯลฯ แต่หลักการนี้มีปัญหาสำคัญในเรื่องความเป็นอิสระของข้อมูลที่ใช้ในการพยากรณ์กำไรในอนาคตของอนุกรมเวลาส่วนหลักการที่สองสร้างรูปแบบการพยากรณ์กำไรในอนาคตจากความสัมพันธ์ของงบดุลและงบกำไรขาดทุน โดยตัวแบบที่สร้างจะต้องมีโครงสร้างทางเศรษฐศาสตร์เชิงสถิติ ดังนั้น การศึกษาตามตัวแบบนี้มีข้อจำกัดในเรื่องกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อย

Griffin (1977) ทดสอบพฤติกรรมอนุกรมเวลาของกำไรสุทธิรายไตรมาสจากความสัมพันธ์ระหว่างกำไรและราคาของหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลกำไรรายไตรมาสของ 94 บริษัทใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก วิธีการที่ใช้ คือ Box-Jenkins ผลการทดสอบพบว่า อนุกรมเวลาของกำไรสุทธิรายไตรมาสประกอบด้วย ส่วนประกอบตามฤดูกาลในสี่ไตรมาส (Seasonal Component) และส่วนประกอบรายไตรมาสที่ต่อเนื่องกัน (Adjacent Quarter Component)

Foster (1977) ศึกษาพฤติกรรมของอนุกรมเวลา โดยใช้ข้อมูลจากยอดขาย ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิรายไตรมาส กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 69 บริษัท ระยะเวลา 28 ปี วิธีการที่ใช้ คือ วิธีบ็อกซ์และเจนกินส์ (Box-Jenkins) ซึ่งอาศัยฟังก์ชันการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Autocorrelation Function) ผลการทดสอบพบว่า ตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์ควรจะประกอบด้วยสองส่วน คือ ส่วนประกอบตามฤดูกาล และส่วนประกอบรายไตรมาสที่ต่อเนื่องกัน

Bird (2001) ศึกษาการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงกำไรโดยใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ซึ่งข้อมูลที่ใช้ประกอบด้วยข้อมูลกำไรต่อหุ้นและข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินจำนวน 47-63 อัตราส่วน มีระยะเวลา 12-15 ปี กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2,405 บริษัท วิธีการที่ใช้ คือ ตัวแบบการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Model) ผลการทดสอบพบว่า ข้อมูลทางการเงินบัญชีสามารถพัฒนาตัวแบบในการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงกำไรต่อหุ้นได้

Catherine (1994) ทดสอบความสามารถของกำไรสำหรับพยากรณ์กำไรในอนาคตและกระแสเงินสด โดยใช้ข้อมูล 50 บริษัท ระยะเวลา 52 ปี วิธีการที่ใช้ คือ Firm-Specific Regression Tests ผลการทดสอบพบว่า กำไรมีความสามารถในการพยากรณ์กำไรในอนาคตและกระแสเงินสดได้

ส่วนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกำไรและการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกำไรและการเสนอขายหุ้นสามัญครั้งใหม่หลังจากที่เคยเสนอขายหุ้นสามัญให้กับประชาชนเป็นครั้งแรก

Teoh et al. (1998) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกำไรกับผลการดำเนินงานภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน กล่าวคือ กิจกรรมจะรายงานกำไรเพิ่มขึ้นผ่านรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร เนื่องจาก การใช้นโยบายการบัญชีที่มีความยืดหยุ่นสามารถรายงานกำไรสุทธิให้สูงขึ้นได้ก่อนทำการระดมทุนเพิ่ม นอกจากนี้ ผลตอบแทนของหุ้นและกำไรสุทธิภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนมีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทจับคู่เหมือน

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาข้อมูลรายปีระหว่างปี ค.ศ. 1970-1989 จำแนกการทดสอบออกเป็น การอธิบายกำไรสุทธิภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนด้วยรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร และการพยากรณ์ผลตอบแทนของหุ้นภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน ส่วนแรกได้ทำการจำแนกรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารออกเป็นรายการคงค้างโดยดุลยพินิจฝ่ายบริหารระยะสั้นที่มีปริมาณอยู่ในระดับสูงและรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารที่มีปริมาณอยู่ในระดับต่ำ และทำการเปรียบเทียบกับบริษัทจับคู่เหมือนในช่วงเวลาสามปีก่อนและหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน ผลการทดสอบพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นที่มีปริมาณอยู่ในระดับสูงมีผลการดำเนินงานน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นที่มีปริมาณอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่สองได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระ คือ รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นและระยะยาว ตัวแปรตาม คือ ผลตอบแทนของหุ้นรายปี โดยใช้วิธีการวัดผลตอบแทนของหุ้นสามแบบ คือ Raw Return, Market-Adjusted Return and Fama-French Adjust return ผลการวิจัยพบว่า รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารระยะสั้นสามารถอธิบายผลตอบแทนของหุ้นได้ภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนผ่านไปแล้ว

Rangan (1998) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกำไรในช่วงประกาศออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนกับผลการดำเนินงานภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน ในระหว่างปี ค.ศ. 1987-1990 การทดสอบใช้ข้อมูลรายไตรมาส จำแนกออกเป็นสองส่วน คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างกับการเปลี่ยนแปลงกำไรภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างกับผลตอบแทนของหุ้นภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน โดยตัวแปรตาม คือ การเปลี่ยนแปลงกำไรต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และผลตอบแทนของหุ้น ตัวแปรอิสระ คือ รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร ณ ปีที่ออกหุ้น

สามัญเพิ่มทุน การทดสอบทำภายใต้แนวคิดที่ว่า การเปลี่ยนแปลงกำไร และผลตอบแทนของหุ้น ภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเติบโตโดยยอดขาย และเงินลงทุน ผลการทดสอบพบว่า การเปลี่ยนแปลงกำไรและผลตอบแทนภายหลังจากการ ออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน สามารถอธิบายได้จากรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

ความแตกต่างของงานวิจัยทั้งสองฉบับ คือ การกำหนดช่วงเหตุการณ์ที่เกิดการบริหาร กำไร โดย Rangan (1998) กำหนดให้ช่วงเหตุการณ์ที่เกิดการบริหารกำไรเป็นรายไตรมาส (ระหว่างไตรมาสก่อนการประกาศเพิ่มทุนถึงไตรมาสหลังการประกาศเพิ่มทุนสองไตรมาส) ส่วน Teoh et al. (1998) ได้กำหนดให้ช่วงเหตุการณ์ที่เกิดการบริหารกำไรเป็นรายปี และยังได้ จำแนกรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารออกเป็นสี่แบบ โดยพบว่าผลการดำเนินงาน ภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนสามารถอธิบายได้จากรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของ ฝ่ายบริหารระยะสั้น นอกจากนี้ ยังจำแนกรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารออกเป็น สองส่วน คือ การบัญชีที่ยึดหลักความกล้าเสี่ยง (aggressive) และการบัญชีที่ยึดหลัก ความระมัดระวัง (conservative) เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าการบริหารกำไรในปริมาณมากจะสามารถ อธิบายผลการดำเนินงานได้ดีกว่ากันการบริหารกำไรในปริมาณน้อย

ข้อสรุปที่เหมือนกันของงานวิจัยทั้งสองฉบับ คือ รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของ ฝ่ายบริหารสามารถอธิบายผลการดำเนินงาน และผลตอบแทนของหุ้นได้ในทิศทางตรงกันข้าม ภายหลังจากการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนผ่านไปแล้ว นอกจากนี้ ยังพบว่าผลการดำเนินงานของกิจการ ที่มีรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในปริมาณสูงน้อยกว่าผลการดำเนินงานของกิจการ ที่มีรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในปริมาณต่ำ

งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกำไรและการตีราคาสินทรัพย์ใหม่

Henderson and Goodwin (1992) ได้สรุปเหตุผลที่เป็นไปได้ในการตัดสินใจตีราคา สินทรัพย์ใหม่ของกิจการในประเทศออสเตรเลียไว้ดังนี้

1. เพื่อสะท้อนกำไรจากการดำเนินงานที่แท้จริง เนื่องจาก ค่าเสื่อมราคาตามราคาทุนเดิม ไม่สอดคล้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายที่เป็นราคาปัจจุบัน ดังนั้น การตีราคาสินทรัพย์ใหม่สามารถ สะท้อนกำไรที่แท้จริงได้
2. เพื่อให้ข้อมูลในงบการเงินมีความหมายมากขึ้น เนื่องจาก เป็นข้อมูลที่สะท้อนภาพ ทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการ
3. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ใหม่สามารถออกหุ้นโบนัสได้
4. เพื่อให้สินทรัพย์มีมูลค่ามากขึ้นและราคาหุ้นเพิ่มขึ้น
5. เพื่อให้อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ดีขึ้น

6. เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับผู้บริหาร ในกรณีที่ผลตอบแทนของผู้บริหารขึ้นอยู่กับมูลค่าของสินทรัพย์ ผู้บริหารอาจจะตีราคาสินทรัพย์ใหม่เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับตัวเอง

Henderson and Goodwin (1992) สรุปผลกระทบที่เกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ดังนี้

1. การเพิ่มขึ้นของค่าเสื่อมราคาจากการตีราคาสินทรัพย์เพิ่ม ส่งผลให้รายงานกำไรลดลงโดยไม่ได้เป็นการย้ายกำไรจากงวดหนึ่งไปอีกรวดหนึ่ง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายจะทำให้กำไรขาดหายไปโดยไม่ได้กลับคืนมาในงวดถัดไป

2. กำไรจากการขายสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่จะต่ำลง เนื่องจาก มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สูงขึ้น

3. ผลรวมของกำไรจะลดลง เนื่องจากค่าเสื่อมราคาเพิ่มขึ้นและกำไรจากการขายสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่จะลดลงเท่ากับมูลค่าที่ตีราคาสินทรัพย์ใหม่ เช่น ถ้าสินทรัพย์ตีราคาเพิ่ม 300,000 เหรียญดังนั้น กำไรที่เกิดขึ้นตลอดงวดที่ตีราคาสินทรัพย์ใหม่จนกระทั่งสินทรัพย์นั้นถูกขายไปจะลดลงเท่ากับ 300,000 เหรียญ

4. ผลที่ตามมาจากการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ คือ สินทรัพย์รวมและส่วนของผู้ถือหุ้นสูงขึ้น ซึ่งมูลค่าที่เพิ่มขึ้นจะเท่ากับมูลค่าที่ตีราคาใหม่หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมจากการตีราคาสินทรัพย์ใหม่

5. ในขณะที่สินทรัพย์นั้นยังคงอยู่ จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนทางการเงินดังนี้

5.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมจะลดลง เนื่องจากการลดลงของกำไรและการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินทรัพย์รวม

5.2 อัตราผลตอบแทนต่อหุ้นจะลดลง เนื่องจากการลดลงของกำไรและการเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้น

5.3 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะลดลง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์รวมและการเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้น

Brown, Izan and Loh (1992) ผู้บริหารตัดสินใจที่จะตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ในกรณีที่กิจการมีภาระหนี้สินสูงและใกล้ที่จะละเมิดข้อตกลงกับเจ้าหนี้ เนื่องจากการตีราคาสินทรัพย์ใหม่เพิ่มจะทำให้กิจการรายงานฐานะทางการเงินได้ดีขึ้น และยังสามารถดำรงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญตามสัญญาเงินกู้ได้ ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวจะเป็นดัชนีวัดความสามารถในการดำเนินงาน สภาพคล่องและความสามารถในการชำระคืนเงินกู้

Lin and Peasnell (1994) กล่าวถึงประโยชน์ของการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ไว้ดังนี้

1. ช่วยลดความเสี่ยงจากการละเมิดเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้
2. เป็นสัญญาณความน่าเชื่อถือ

3. การลดลงของอัตราผลตอบแทน จะทำให้กิจการมีอำนาจต่อรองกับสภาพแรงงาน และองค์กรของภาครัฐ

นอกจากประโยชน์ข้างต้นแล้ว กล่าวถึงผลเสียที่เกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดต้นทุน (ค่าใช้จ่าย) ในการว่าจ้างผู้ประเมินอิสระ
2. การรายงานกำไรลดลงเนื่องจากการมีค่าเสื่อมราคาที่สูงขึ้น และทำให้อัตรา

ผลตอบแทนลดลง

Shaw (1995) สรุปเหตุผลหลักในการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ฐานะการเงินของบริษัทแข็งแกร่งขึ้น
2. เพื่อความสามารถในการกู้ยืมเพิ่มขึ้น
3. เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการออกหุ้นใหม่จะได้ราคาดีขึ้น
4. เพื่อให้ราคาแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการถูกรับรองกิจการ การรวมกิจการและการซื้อหุ้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

Gaeremynck and Veugeler (1998) กิจการจะทำการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ก็ต่อเมื่อ มีสินทรัพย์สุทธิ (Net Worth) ต่ำและมีความเสี่ยงสูงที่จะละเมิดข้อตกลงในสัญญาเงินกู้

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาเหตุที่ทำให้เกิดการบริหารกำไรสามารถอธิบายได้จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารกำไร คือ ทฤษฎีตัวแทน ทฤษฎีการบัญชีผลประโยชน์ แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการให้ข้อมูลที่ผิดพลาด แนวคิดเกี่ยวกับการส่งสัญญาณและแรงผลักดันทางการเงิน แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ แนวคิดเกี่ยวกับการลดความไม่แน่นอนและความเสี่ยง แนวคิดเกี่ยวกับจุดอ่อนของแนวคิดทางบัญชีในปัจจุบัน โดยเฉพาะภายใต้ภาวะเงินเฟ้อ และแนวคิดเกี่ยวกับแรงกดดันจากผู้ลงทุนสถาบันรายใหญ่ การบริหารกำไรสามารถทำได้จากการเร่งรับรู้รายได้จากยอดขายเชื่อ การชะลอการรับรู้ค่าใช้จ่าย และการเปลี่ยนประมาณการทางบัญชี เช่น การเปลี่ยนแปลงอายุการใช้งานของสินทรัพย์ ฯลฯ การบริหารกำไรตามวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาภายใต้เหตุการณ์การออกหุ้นสามัญเพิ่มทุน และเหตุการณ์การตีราคาสินทรัพย์ใหม่ เนื่องจากมีความเป็นไปได้อย่างมากที่ทั้งสองเหตุการณ์จะบริหารกำไร ส่วนผลกระทบที่เกิดจากการบริหารกำไรสามารถสะท้อนได้จากการประมาณค่ากำไรในอนาคต กล่าวคือ การปรับกำไรในปัจจุบันให้สูงขึ้นสามารถทำได้โดยการนำกำไรในอนาคตมาปรับกำไรในปัจจุบันให้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้กำไรในอนาคตลดลง ส่วนการปรับกำไรในปัจจุบันให้ลดลงสามารถทำได้โดยการนำกำไรในปัจจุบันไปรวมกับกำไรในงวดถัดไป ซึ่งจะส่งผลให้กำไรในอนาคตเพิ่มขึ้น ดังนั้น การศึกษาผลกระทบ

ของรายการ คงค้างต่อกำไรในอนาคต สามารถทำได้จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายการ
คงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารกับการเปลี่ยนแปลงกำไรในอนาคต

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University